

Factsheet Good Practices & Ideas

GENERO is het netwerk voor ouderenzorg voor de regio Zuidwest-Nederland. Het netwerk is in 2008 gestart vanuit het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) om de zorg voor ouderen met complexe hulpvragen te verbeteren. Good Practices & Ideas voor zorg en ondersteuning van (kwetsbare) ouderen zijn bijeengebracht, om van elkaar te leren en inspiratie op te doen voor de praktijk van ouderenzorg en -welzijn. GENERO voert ook drie transitie-experimenten uit om samenhang, kwaliteit en betaalbaarheid van ouderenzorg te verbeteren: Even buurten, Ketenzorg Ouderen Walcheren, Zorgprogramma voor Preventie en Herstel. www.erasmusmc.nl/genero.

Good Idea – Niet-pluis-signalering somatische en psychogeriatrische problematiek bij ouderen

Domein: Signalering – Zorg

Regio: Zuid-Holland (BAR¹-gemeenten, Drechtsteden, Rotterdam)

Niet-pluis-kaartjes voor PG-problemen

De niet-pluis-signalering van Aafje thuiszorg huizen zorghotels is gericht op ouderen met mogelijk beginnende psychogeriatrische (PG) problematiek die nog niet in beeld zijn gekomen bij de zorgverleners. Om de PG-doelgroep te kunnen signaleren zijn 'niet pluis'-kaartjes ontwikkeld. Op deze kaartjes staan signalen waaraan een persoon met deze problematiek herkend kan worden.

Medewerkers en vrijwilligers van (thuis)zorgorganisatie Aafje worden gevraagd deze kaartjes bij zich te dragen en contact op te nemen met de klantadviseur als zij zien dat een oudere één of meer van de signalen van het 'niet pluis'-kaartje vertoont:

1. Klaagt de klant over vergeetachtigheid?
2. Valt de klant vaak in herhaling?
3. Is de klant vergeetachtig, zoals:
 - het niet herkennen van personen?
 - geen besef van tijd hebben?
 - het niet herkennen van omgeving?
4. Is er plotseling verandering van gedrag / stemming?
5. Is de klant snel angstig, opstandig, eenzaam, verdrietig of boos?
6. Ziet de klant er schoon en verzorgd uit?
7. Wordt er teveel / te weinig gegeten, ingekocht?
8. Is er 'veel' eten over datum / bedorven / beschimmeld?
9. Wordt de woning schoongehouden?
10. Worden planten en dieren verzorgd?
11. Wordt de post geopend en verwerkt?
12. Is er contact met de buurt, familie, kennissen?

Signalering uitgebreid naar somatiek

Naast ouderen met PG-problematiek is het ook belangrijk om ouderen met somatische problematiek in een vroeg stadium te herkennen. In september 2011 is daarom begonnen met de verdere ontwikkeling van de niet-pluis-signalering. De bovenstaande signalen 9 t/m 12 kunnen ook ontstaan door een somatische zorg- of ondersteuningsvraag. De niet pluis-kaartjes zijn verder uitgebreid, zodat ouderen met een zorg- of ondersteuningsbehoefte breder kunnen worden gesignaleerd. Op de kaartjes staan naast vragen over de persoonlijke verzorging van de ouderen nu ook vragen rondom omgang met lichamelijke klachten en huisartsbezoek, omgang met medicatie en therapietrouw:

13. Neemt de klant initiatief bij lichamelijke klachten?
14. Neemt de klant trouw medicatie in?
15. Is de klant therapietrouw?

¹ Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk

Hoe werkt het?

Medewerkers en vrijwilligers van (thuis)zorgorganisatie Aafje gebruiken de informatie op de kaartjes als zij contact hebben met klanten. Als zij vermoeden dat een oudere aan één of meer van de signalen voldoet, dan kunnen zij dit aangeven bij de klantadviseur die men kan bereiken via de Aafje klantenservice. De klantadviseur legt vervolgens contact met de oudere. Hij/zij neemt indien nodig (in overleg met de oudere) ook contact op met de huisarts. Vervolgens wordt samen met de klant een plan opgesteld om de vraag van de klant te beantwoorden. Daar waar nodig organiseert de klantadviseur hulp of zorg.

Momenteel zijn er nog geen resultaten van de evaluatie van deze vernieuwde versie van de niet plus-signalering. De niet plus-signalering voor alleen de PG-doelgroep liet zien dat ouderen sneller in beeld komen en dat daardoor eerder met de begeleiding van de oudere gestart kan worden. Dit leidt ertoe dat mensen vaak langer thuis kunnen blijven wonen.

Praktisch overzicht

Organisatie	Aafje thuiszorg, huizen en zorghotels (verpleging, verzorging en thuiszorg)
Specifiek doel	Signalering van kwetsbare ouderen en hulp bieden waar deze nodig is.
Doelgroep	Ouderen met somatische en/of psychogeriatrisch (PG) problematiek
Ontwikkeling	Niet plus-kaartjes zijn doorontwikkeld door Aafje
Uitvoering en rolverdeling	Alle medewerkers en vrijwilligers van Aafje gebruiken de kaartjes. Als zij een signaal vermoeden, raadplegen zij de klantadviseur. De klantadviseur neemt vervolgens contact op met de oudere en kan contact opnemen met de huisarts.
Sinds wanneer in praktijk	Niet plus-kaartjes voor PG-problematiek waren al in de praktijk aanwezig. In september 2011 is gestart met de aanpassingen om deze kaartjes ook voor somatische problematiek geschikt te maken. Begin november 2011 is een pilot gestart om te kijken hoe er met het kaartje gewerkt kan worden en in 2012 zullen de kaartjes breder ingezet worden.
Resultaten tot nu toe	Er zijn nog geen resultaten bekend. Wel is bekend dat de niet plus-signalering voor PG-problematiek leidt tot een snellere instroom in het zorgtraject. Ook kan er eerder juiste zorg en hulp worden geboden.
Reacties van de doelgroep	Medewerkers en vrijwilligers vinden dat het een goede ontwikkeling is.
Financiering	Financiering door Aafje zelf
Randvoorwaarden voor implementatie	Als na een niet plus-signalering blijkt dat de oudere inderdaad een zorgvraag heeft, moet de doorstroming in het zorgtraject goed geregeld zijn.
Succesfactoren en belemmerende factoren	Blijvende aandacht voor het toepassen van de niet plus-signalering is een uitdaging. Dit wordt geprobeerd te borgen door jaarlijkse evaluatie en besprekingen tijdens de werkoverleggen.
Contactpersoon	Hanneke Luijendijk; hanneke.luijendijk@aafje.nl
Website	www.aafje.nl